

อาหารสมอง
อภิมหาเศรษฐีหญิงเขย่าการเมือง

วีรกร ตรีเศศ
(รวม 4 หน้า)

วลี “เด็ดดอกไม้กระทบถึงดวงดาว” ได้ยินบ่อยจนอาจเบื่อ แต่เมื่อมันเกี่ยวพันกับเรื่องอื้อฉาว หลอกหลวง มรดกหมิ่นล้าน ผลประโยชน์ทับซ้อนอันเกิดจากการเมือง และเรื่องซุบซิบนินทาแล้ว ก็อาจหายเบื่อได้ดังเรื่องที่จะกล่าวถึงในวันนี้

เรื่องที่กำลังดังสุดเพราะมันกำลังทำให้อภิมหาเศรษฐีเจ้าของเรื่องและเพื่อนฝูงจำนวนมากเดือดร้อนขึ้นเป็นลำดับเกิดขึ้นในฝรั่งเศส คนรับใช้ประจำตระกูลทำสิ่งที่คาดไม่ถึงคือแอบอัดเทปคำพูดของเจ้านายกับที่ปรึกษาทางการเงินโดยเอาเครื่องอัดเทปคาสเซทใส่กระเป๋าเวลาเดินเข้าไปเสิร์ฟอาหาร ทำอยู่ 1 ปีเต็ม รวมได้ 28 แผ่นซีดี ที่มันเป็นเรื่องขึ้นก็เมื่อหลุดออกไปถึงมือสื่อ คนฝรั่งเศสจึงฟังกันเพลลิน แต่คนที่ฟังไม่เพลลินก็คือนายกรัฐมนตรีของฝรั่งเศส นาย Sarkozy อดีตรัฐมนตรีและภรรยาคนหนึ่ง และบรรดาเหล่ามหาเศรษฐีทั้งหลายของฝรั่งเศส เพราะเนื้อหาของเทปจุดประเด็นการเมืองที่ร้อนแรง

ผู้ที่ถูกอัดเทปคือผู้หญิงที่รวยที่สุดในฝรั่งเศสในวัย 87 ปี และรวยอันดับ 17 ของโลก ด้วยทรัพย์สินสุทธิมูลค่า 20,000 ล้านดอลลาร์ (640,000 ล้านบาท) ชื่อ Liliane Bettencourt เจ้าของ L'Oréal Group ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทผลิตเครื่องสำอางและสินค้าเกี่ยวกับความงามที่ใหญ่ที่สุดในโลก

เธอซึ่งเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ประมาณกว่าร้อยละ 30 ใกล้เคียงกับบริษัท Nestlé เป็นลูกสาวคนเดียวของ Eugène Schueller นักเคมีชาวฝรั่งเศสผู้ก่อตั้ง L'Oréal เมื่อ 100 ปีก่อน

พ่อของเธอคิดสูตรยาย้อมผมในปี 1907 และพัฒนาขึ้นมาเป็นสินค้า เขาตั้งบริษัทขึ้นในปี 1909 และเติบโตขึ้นมาเป็นลำดับ ในปี 1920 มีนักเคมี 3 คน ค้นคว้าวิจัย ในปี 1950 ที่มีวิจัยเพิ่มเป็น 100 คน ในปี 1984 เพิ่มเป็น 1,000 คน และในปัจจุบันมีอยู่เกือบ 2,000 คน

L'Oréal เริ่มต้นจากรูทีจาย้อมผม ในเวลาต่อมาขยายครอบคลุมสินค้าเกี่ยวกับความงาม ไม่ว่าจะเป็นน้ำยาดัดผม น้ำมันหรือครีมใส่ผม ครีมทาหน้า เมคอัพ น้ำหอม ฯลฯ ปัจจุบันสินค้าอยู่ภายใต้ 500 ชื่อ ด้วยสินค้านับพัน ๆ ตัว ขายในทุกระดับรายได้

ตั้งแต่ห้างสรรพสินค้ายันซูเปอร์มาร์เก็ต ในปี 2006 บริษัทขยายใหญ่โตขึ้นมากเมื่อซื้อ The Body Shop มาเป็นของกลุ่มบริษัท

ในเชิงการตลาด L'Oréal มีกลยุทธ์ที่น่าสนใจ คำขวัญตอนแรก ๆ คือ "Because I'm worth it" (ควรซื้อฉันเพราะฉันคุ้มค่า) ในกลางทศวรรษ 2000 ก็เปลี่ยนเป็น "Because you're worth it" (ควรซื้อฉันเพราะคุณเป็นคนที่เหมาะสมได้ฉันไปปรับใช้) และในปลายปี 2009 ก็เปลี่ยนเป็น "Because we're worth it" (ควรซื้อฉันเพราะพวกเราคุ้มค่า) วลีเหล่านี้มาจากการวิจัยทางการตลาด และพบว่าหากใช้ we แล้วจะทำให้ผู้บริโภครู้สึกผูกพันมากขึ้นกับปรัชญาของ O' Réal คืองานวิจัยเพื่อนวัตกรรมและความพอใจของลูกค้าจากผลิตภัณฑ์ของบริษัท

การประสบความสำเร็จเชิงธุรกิจและความร่ำรวยมหาศาลที่ตามมาก่อให้เกิดปัญหาที่คาดไม่ถึง เมื่อสามีนักการเมืองของ Liliane ตายไปเมื่อ 2 ปีก่อน ในวัยกว่า 80 ปี เธอก็มีเพื่อนชายวัย 62 ปี ซึ่งเป็นนักเขียนและนักถ่ายภาพชื่อ Francois-Marie Banier เป็นเพื่อนสนิท (ไม่แน่ใจว่าจะมีใครคิดว่าเป็นความสัมพันธ์ฉันคู่สาวในวัยขนาดนี้หรือไม่) เขาอกเอาใจคนแก่ และปัญหาที่เกิดขึ้นเหมือนเรื่องซุบซิบที่ได้ยินกันในบ้านเรากล่าวคือ ลูกสาวคนเดียวของเธอเชื่อว่าแม่เริ่มหลง (หลงชนิดไม่ไหล) และถูกชายคนนี้หลอกหลวงเอาทรัพย์สินไปมหาศาล

แม่บอกว่ายังมีสติสัมปชัญญะร้อยเปอร์เซ็นต์ และมันก็เป็นเงินของเธอจะให้ใครก็ได้ แม่ลูกจึงขัดแย้งจนไม่พูดกัน ลูกฟ้องศาลกล่าวหาว่า Banier หาประโยชน์จากความหลงของแม่ ศาลสั่งให้พิสูจน์ว่าเธอหลงจริงหรือไม่ แต่ระหว่างที่ศาลจะตัดสินลูกก็กล่อมให้คนรับใช้ประจำตระกูลแอบอัดเทปคำพูดของแม่เธอเพื่อพิสูจน์ว่าไม่ร้อยเปอร์เซ็นต์

Francoise Bettencourt-Meyers ผู้เป็นลูกสาวระบุว่า Banier หลอกเงินและวัตถุประสงค์ไปเป็นมูลค่ารวม 1 พันล้านยูโร (40,000 ล้านบาท) เมื่อเธอฟังเทปก็พบว่าแม่เธอแสดงความแปลกใจว่าได้ยกเกาะส่วนตัวในหมู่เกาะ Seychelles (สถานที่ตั้งบริษัทลมและตุ๊กตารวมทั้งหลาย) ให้แก่ Banier ไป และยังมีอีกหลายตอนซึ่งแสดงถึงความหลงเป็นพัก ๆ ของแม่ เธอจึงตัดสินใจปล่อยเทปสู่สื่อทันที โดยหารู้ไม่ว่าหลายข้อความนั้นจะไปสั่นคลอนการเมืองฝรั่งเศส

Liliane พูดหลายครั้งในเทปกับที่ปรึกษาทางการเงินเกี่ยวกับการหลีกเลี่ยงภาษี การเอาเงินไปซุกไว้ในธนาคารสวิส ตลอดจนการจัดการเงินทองด้วยวิธีการสีเทา ที่หนักสุดก็คือที่ปรึกษาการเงินของเธอบอกว่าเขาได้จ้างภรรยาของรัฐมนตรีแรงงานชื่อ Eric Woerth มาทำงานตามที่รัฐมนตรีขอร้อง และต่อมารัฐมนตรีคนนี้ก็เป็นผู้รับผิดชอบงานเกี่ยวกับการติดตามผู้หลีกเลี่ยงภาษี โดยภรรยาของเขาทำงานให้ Liliane ในเรื่องจัดการเงินทอง

เมื่อเทปนี้หลุดมา ก็มีการจุดประเด็นเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนของ Woerth ซึ่งเป็นรัฐมนตรีที่ใกล้ชิดกับนายกรัฐมนตรี Nicolas Sarkozy ตลอดจนการหลีกเลี่ยงภาษีและการชุกเงินในบัญชีลับของเหล่าเศรษฐีฝรั่งเศส ซึ่งเป็นที่รู้กันมานานแล้ว (เหมือนเรื่องการแอบมีกิ๊กของรัฐมนตรีฝรั่งเศส) ขณะนี้เศรษฐีฝรั่งเศสกำลังหนาว ๆ ร้อน ๆ (เหมือนกับคนไทยลี้ภัยบางกลุ่มในเขมรในปัจจุบัน)ว่าจะเกิดการล้างบางการชุกเงินกันครั้งใหญ่เหมือนที่ Barack Obama ได้ทำกับเศรษฐีอเมริกัน ตลอดจนการถูกไล่เก็บภาษีย้อนหลัง

Liliane เป็นผู้เกลียดการเป็นข่าวอย่างมากเพราะเธอโดนมาหนักตลอดชีวิตเกี่ยวกับการที่พ่อเธอถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้สนับสนุนนาซี และซื้อบ้านที่ถูกยึดมาจากครอบครัวยิวซึ่งถูกส่งเข้าห้องแก๊สรมควัน ในวันนี้เธอจึงเป็นอภิมาเศรษฐีอีกคนหนึ่งของโลกที่ไม่มีความสุขจากการมีเงิน เธอบอกสื่อที่สัมภาษณ์เธอว่าอยากให้ลูกสาวรู้ว่า “I never stopped loving her” และอยากให้ลูกสาวรู้ว่าเธอเป็น “free woman”

ลูกสาวเธอบอกว่าสิ่งที่เธอทำไปก็เพื่อปกป้องแม่ไม่ให้ถูกหาประโยชน์จากคนไม่ปรารถนาดี ไม่ใช่เรื่องเงินเพราะถึงอย่างไรเธอก็ได้เป็นเจ้าของหุ้นทั้งหมดของแม่เธออยู่แล้ว (เข้าใจว่าพินัยกรรมของตาเธอระบุไว้เช่นนั้น)

หากเอาใจเราไปใส่ใจตัวลูกสาว ก็น่าเห็นใจเหมือนกันเพราะดูจะมีหลักฐานว่าแม่เธอหลงเป็นพัก ๆ นอกจากการแสดงความแปลกใจเรื่องการให้เกาะแล้ว ที่ปรึกษาของแม่เธอยังพูดกับแม่เธอร่าวกกับเป็นเด็ก เธอตระหนักว่าการอยู่ในสภาวะเช่นนี้ อีกทั้งมีเงินมากมายและอยู่กับคนใจคดอาจก่อให้เกิดปัญหาทางธุรกิจและปัญหาทางกฎหมายอึนตึงนั้งขึ้นได้ จนอาจกระทบกับผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้น ราคาหุ้นของบริษัทที่มีผู้ถือหุ้นอยู่เป็นมูลค่านับล้านล้านเหรียญได้ เธอจึงจำเป็นต้องป้องกันแม่ของเธอจากภัยของมนุษย์ใจชั่ว

ลูกหลานไทยมีเงินหลายคนประสบกับปัญหาค้ำค้ำกัน เพราะกลืนเงินไปไกลเสมอ โดยเฉพาะไปเข้าจุมูกคนใจคดที่มีการแสดงออกที่น่ารักน่าซึ้งสำหรับคนแก่ เงินมักดึงดูดคนไม่ดีเข้าหากันมีเงินเสมอ

เครื่องเคียงอาหารสมอง

วันหลังที่ประทับใจและน่าเห็นใจจากฟุตบอลโลก 2010 ก็คือชะตากรรมของทีมเกาหลีเหนือหลังการแข่งขัน หลายคนยังอาจจำได้ที่ทีมเกาหลีเหนือในรอบแรกซึ่งอยู่ในกลุ่ม G (ซึ่งประกอบด้วยบราซิล เกาหลีเหนือ ไชเวอรี่โคลิส และโปรตุเกส) ลู้อย่างถวายเป็นหัว วึ่งไม่คิดชีวิตจนบราซิลทีมชั้นนำของโลกหนาว ชนนะไปเฉียดฉิวเพียง 2-1

ทีมบราซิลอันแสนเกรียงไกรในรอบ 50 ปี นั้น FIFA จัดไว้ในอันดับ 1 ส่วนเกาหลีเหนือในอันดับ 105 เนื่องจากไม่ค่อยได้แข่งกับทีมจากโลกภายนอก ดังนั้นจึงไม่มีแต้มสะสม

ทีมเกาหลีใต้เข้ารอบได้ไปแข่งฟุตบอลโลกครั้งนี้เช่นเดียวกัน แต่ทีมนี้เปิดกว้างสู่โลกเคยเป็นทั้งเจ้าภาพจัดกีฬาโอลิมปิกในปี 1988 และฟุตบอลโลกร่วมกับญี่ปุ่นในปี 2002 คนเกือบทั้งโลกได้ดูการถ่ายทอดฟุตบอลครั้งนั้น แต่คนเกาหลีเหนือซึ่งอยู่ใกล้กันไม่ได้ดูแม้แต่แมตช์เดียว

ในครั้งนี่ทีมเกาหลีเหนือเล่นอย่างแข็งขันมากแต่ก็สู้ไม่ไหว ครั้งสุดท้ายแพ้ทีมโปรตุเกสถึง 7-0 คนเล่นวิ่งไปน้ำตาซึมไปเพราะถือว่ากำลังรักษาเกียรติของประเทศ คนเกาหลีเหนือครั้งนี้ได้ดูทีมเกาหลีใต้เอาชนะกรีซ 2-0 แต่ไม่รู้ว่าขณะที่คนเกาหลีเหนือดูการถ่ายทอดการแข่งขันและกำลัง พ่ายแพ้อย่างยับเยินนั้นจะโดนเซ็นเซอร์หรือไม่

อะไรก็เป็นไปได้ในประเทศที่เป็นคอมมิวนิสต์ขนานแท้ซึ่งเหลืออยู่แห่งเดียวในโลก นำโดยเผด็จการคิม จอง อิล เมื่อทั้งทีมกลับไปถึงบ้าน ชาวที่เล็ดรอดมาจากโทรทัศน์ญี่ปุ่นก็คือทั้งหมดถูกส่งไปทำงานในเหมืองตามคำสั่งของประธานาธิบดี ในแมตช์นั้นทีมเกาหลีเหนือทุกคนเล่นอย่างสุดชีวิต แต่มันสู้กันไม่ได้จริงๆ จึงพ่ายแพ้ยับเยินอย่างน่าเห็นใจ

ทีมเกาหลีเหนือไม่ว่าไปไหนจะได้รับการดูแลอย่างเข้มแข็งจากการ์ด ไม่ใช่ป้องกันความปลอดภัยหรอก แต่ป้องกันการหนีภัยการเมืองซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำ และครั้งนี้เช่นกันมีชาวเล็ดรอดออกมาว่ามีนักฟุตบอลหนีภัยการเมืองไป 4 คน

ฟุตบอลมันกลม ดิ้นไปทางไหนก็ได้ ในวันใดวันหนึ่งไม่ว่าทีมจะเก่งเพียงใดก็อาจแพ้ทีมอื่นที่เข้าใจว่าอ่อนกว่าได้เสมอ พวกเราจำกันได้ว่าในรอบก่อนชิง บราซิลตัวเก็งอันดับ 1 ก็พ่ายแพ้ทีมเยอรมันอย่างหมดรูปไป 4-0

คิม จอง อิล อาจบัญชาให้นักฟุตบอลไปทำงานในเหมืองได้ แต่ไม่อาจทำให้ทีมฟุตบอลชนะได้ตามใจชอบและไม่อาจเอาชนะโรคภัยที่กำลังรุมเร้าตนเองอยู่ได้ นี่คือข้อจำกัดของเผด็จการ

น้ำจิ้มอาหารสมอง

One is only curious in proportion to one's level of education

Jean-Jacques Rousseau (1712-1778)

นักปรัชญาชาวฝรั่งเศสผู้ยิ่งใหญ่

คน ๆ หนึ่งจะอยากรู้อยากเห็นอย่างเป็นสัดส่วนกับระดับการศึกษาของเขา

